



EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pro mezinárodní obchod

2012/2098(INI)

18. 12. 2012

STANOVISKO

Výboru pro mezinárodní obchod

pro Výbor pro právní záležitosti

k sociální odpovědnosti podniků: odpovědné a transparentní chování podniků
a udržitelný růst
(2012/2098(INI))

Navrhovatel: Bernd Lange

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro mezinárodní obchod vyzývá Výbor pro právní záležitosti jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. se zájmem konstatuje, že Komise začala do obchodních dohod EU začleňovat odkazy na sociální odpovědnost podniků; domnívá se, že sociální a environmentální odpovědnost podniků se s ohledem na značný význam velkých podniků, jejich dceřiných společností a dodavatelských řetězců pro mezinárodní obchod musí v rámci kapitoly o udržitelném rozvoji stát součástí obchodních dohod EU; vyzývá Komisi, aby vypracovala podrobné návrhy na provádění těchto zásad sociální odpovědnosti podniků v rámci obchodní politiky;
2. zavazuje se i nadále trvale zvyšovat požadavky na orgány EU a její představitele, včetně zvláštního představitele EU pro lidská práva, aby byli povinni prosazovat sociální standardy a standardy v oblasti životního prostředí a lidských práv ve všech vnějších vztazích a činnostech EU;
3. zdůrazňuje, že podpora sociální odpovědnosti podniků je jedním z cílů podporovaných Evropskou unií, a proto musí Unie zajistit, aby vnější politiky, které uskutečňuje v dotčených zemích, přispívaly k udržitelnému rozvoji a k sociálnímu rozvoji dotčených zemí;
4. vyzývá Komisi, aby se při vypracovávání konkrétních návrhů k zakotvení zásad sociální odpovědnosti podniků opírala o pokyny OECD pro nadnárodní podniky, včetně postupu OECD pro podávání stížností;
5. vyjadřuje své uznání veškerým členským státům OECD za jejich komplexní práci týkající se pokynů OECD pro nadnárodní podniky, které byly zveřejněny dne 25. května 2011; konstatuje, že 44 příslušných vlád, které se k jejich provádění zavázaly, zastupuje všechny světové regiony a představuje 85 % z přímých zahraničních investic, vybízí své podniky, aby dodržovaly tato dalekosáhlá doporučení pro odpovědné podniky nezávisle na tom, kde působí;
6. souhlasí s tím, že stávající naléhavé otázky životního prostředí a změny klimatu a rozvoj celosvětových výrobních řetězců vyžadují širší pojetí koncepce sociální odpovědnosti podniků, než jaké se předpokládalo při jejím prvním návrhu; považuje proto za nezbytné, aby byla aktualizovaná koncepce sociální odpovědnosti podniků jasně vyložena v souvislosti s lidskými a pracovními právy a otázkami zaměstnanosti, jakož i s ochranou životního prostředí, otázkami změny klimatu a s bojem proti korupci a daňovým únikům;
7. požaduje, aby nejpozději od 1. lednu 2014 všechny evropské společnosti s více než 1000 zaměstnanci, které provozují svou činnost ve třetích zemích, byly povinny uplatňovat pokyny OECD pro nadnárodní podniky;
8. žádá Komisi, aby do všech bilaterálních obchodních a investičních dohod podepsaných EU začleňovala závaznou doložku o sociální odpovědnosti podniků, a to v souladu se zásadami o sociální odpovědnosti podniků, jak jsou vymezeny a uznávány na mezinárodní

úrovni, s důrazem kladeným na udržitelný rozvoj a řádnou správu a s jednoznačným zaměřením na prosazování lidských práv, důstojné práce, pracovních norem, svobody sdružování, práva na kolektivní vyjednávání a jiných sociálních hledisek, zejména s ohledem na aktualizaci pokynů OECD v roce 2010; navrhuje, aby tato doložka sjednotila řadu stávajících norem a pojetí s cílem zajistit srovnatelnost, spravedlnost a důvěryhodnost a aby obsahovala opatření pro zavedení těchto zásad na úrovni EU a aby byla zřízena vnitrostátní kontaktní místa coby fóra pro obecné dotazy k pokynům OECD, jako jsou požadavky na monitorování činností podniků a jejich dceřiných společností a dodavatelských řetězců a povinnost postupovat s náležitou péčí;

9. vyzývá Komisi k zajištění toho, aby všechny společnosti působící na jednotném trhu, včetně nadnárodních společností, jejichž dceřiné společnosti nebo dodavatelské řetězce se nacházejí v EU, plnily všechny svoje povinnosti na vnitrostátní úrovni i úrovni EU s cílem zajistit spravedlivou hospodářskou soutěž a maximalizaci výhod pro spotřebitele EU; rovněž vyzývá Komisi, aby u společností, které sídlí v EU, ale provozují činnost za jejími hranicemi, aktivně podporovala odpovědné chování podniků se zvláštním důrazem na to, aby bylo zajištěno přísné dodržování všech povinností vyplývajících z vnitrostátních právních předpisů nebo z jakýchkoli dvoustranných či mezinárodních právních závazků, kterým podléhá jejich podnikatelská činnost, a v neposlední řadě plný soulad s mezinárodními normami a pravidly v oblasti lidských, pracovních a environmentálních práv; navrhuje proto Komisi, aby aktivně spolupracovala se svými partnery v rozvojových a rozvíjejících se zemích, a to za účelem výměny osvědčených postupů a znalostí o způsobech a prostředcích ke zlepšení podnikatelského prostředí a zvýšení povědomí o odpovědném chování podniků;
10. navrhuje vládám členských států požádat EIB, aby zahrnula doložku o sociální odpovědnosti podniků do svých činností;
11. žádá Komisi, aby zavedla otevřenější a jasnější postup pro podávání a projednávání stížností týkajících se nedodržování zásad sociální odpovědnosti podniků a v případě potřeby i mechanismy pro prosazování a zahájení šetření;
12. vyzývá Komisi, aby naléhala na společnosti, aby začaly uplatňovat zásadu sociální odpovědnosti podniků; zdůrazňuje, že je důležité podporovat rozšiřování takové praxe v malých a středních podnicích a současně omezit s tím spojené náklady a administrativní zátěž na minimum;
13. vyzývá Komisi, aby doložku o sociální odpovědnosti podniků začlenila do dohod s nevládními organizacemi, zejména pro takové činnosti, které jsou ve prospěch rozvoje;
14. žádá Komisi, aby účinnějším způsobem využívala opatření založená na pobídkách a aby pozorněji monitorovala a zajišťovala, aby nadnárodní společnosti, jejichž dceřiné společnosti nebo dodavatelské řetězce působí v zemích zapojených do systémů GSP a GSP+, ať už mají či nemají sídlo v Evropské unii, a dotčené země postupovaly v souladu s povinnostmi vyplývajících z vnitrostátního a mezinárodního práva v oblasti lidských práv, sociálních a pracovních norem a pravidel na ochranu životního prostředí, vyvíjely skutečné úsilí v oblasti práv, ochrany a blahobytu jejich zaměstnanců a občanů všeobecně, prosazovaly svobodu sdružování a právo na kolektivní vyjednávání a rychle a účinně řešily všechny případy porušování;

15. vyzývá Komisi, aby prosazovala sociální odpovědnost podniků na vícestranných fórech prostřednictvím podpory posílené spolupráce mezi WTO a dalšími vícestrannými fóry zabývajícími se otázkami sociální odpovědnosti podniků, jako např. Mezinárodní organizace práce a OECD;
16. připomíná, že pro řešení obchodních sporů nebo získání náhrady škod za negativní vnější dopady nezodpovědné nebo nezákonné podnikatelské činnosti již existují jak soudní řízení, tak alternativní řešení soudních sporů; v této souvislosti vyzývá Komisi, aby o těchto prostředcích dále zvyšovala povědomí u podnikatelské komunity i široké veřejnosti; připomíná, že Mezinárodní obchodní komora (ICC) poskytuje služby pro řešení sporů pro jednotlivce, společnosti, státy, státní subjekty a mezinárodní organizace, které hledají alternativu k soudnímu řízení, jež může přispět ke zlepšení účinného přístupu obětí ke spravedlnosti v případech porušení zodpovědných obchodních postupů způsobujících hospodářskou, sociální a environmentální újmu v EU nebo v zahraničí;
17. vyzývá ke sledování restriktivních opatření (sankce, bojkoty, embarga), jakož i k zavedení systémů udělování licencí pro zboží dvojího využití na úrovni EU;
18. vyzývá, aby byly zavedeny mechanismy, na jejichž základě by zásady sociální odpovědnosti podniků musely dodržovat nejenom společnosti či dodavatel využívající obchodní dohodu, nýbrž i všichni subdodavatelé či dodavatelské řetězce, jichž by tato společnost mohla využívat, a to bez ohledu na to, zda se jedná o dodávky zboží, zajišťování zaměstnanců či poskytování služeb, což zajistí rovné podmínky pro všechny založené na spravedlivé odměně za práci a důstojných pracovních podmínkách a zaručí odborová práva a svobody;
19. žádá Komisi, aby zlepšila svůj model posuzování dopadu na udržitelný rozvoj ve snaze náležitě zohlednit hospodářské, sociální a environmentální dopady obchodních jednání a jejich dopady na oblast lidských práv a dále cíle, které si Unie předsevzala v oblasti zmírňování změny klimatu; vyzývá Komisi, aby navázala na obchodní dohody s partnerskými zeměmi EU a před podpisem i po podpisu obchodní smlouvy vypracovala studie posouzení dopadu a aby při tom zohlednila zejména citlivá odvětví;
20. zdůrazňuje, že v důsledku vstupu Lisabonské smlouvy v platnost musí být Parlament plně informován o tom, jak jsou závěry posouzení dopadu dohod na udržitelný rozvoj začleňovány do jednání, která předcházejí uzavření těchto dohod, a jaké kapitoly těchto dohod byly změněny s cílem zabránit negativním dopadům uvedeným v tomto posouzení dopadu;
21. vyzývá k tomu, aby EU a třetí země, které podepsaly dvoustranné obchodní dohody, vytvořily systém nadnárodní právní spolupráce s cílem zajistit stranám poškozeným v důsledku porušení sociálních nebo environmentálních právních předpisů ze strany nadnárodních společností nebo v důsledku nedodržení závazků sociální odpovědnosti podniků účinný přístup k právní ochraně v zemi, v níž došlo k jejich nedodržení, a aby podpořily vytváření mezinárodních soudních postupů určených k případnému potrestání porušení předpisů ze strany podniků;
22. vyzývá k rozvoji účinnějších standardů v oblasti transparentnosti a odpovědnosti technologických společností EU zapojených do vývozu technologií, které mohou být

využity k porušování lidských práv nebo k činnosti ohrožující bezpečnostní zájmy EU;

23. vyzývá ESVČ k zajištění toho, aby úředníkům EU pracujícím v oblasti obchodu, kteří působí na velvyslanectvích EU, byla poskytována pravidelná odborná příprava v souvislosti s otázkami sociální odpovědnosti podniků, zejména pokud jde o uplatňování zásad OSN „Chránit, dodržovat a napravovat“, a aby velvyslanectví EU v případě stížností týkajících se podniků EU a jejich dceřiných společností fungovala jako kontaktní místa EU, neboť vnitrostátní kontaktní místa OECD jsou umístěna pouze v zemích patřících do OECD a v praxi proto nejsou dostupná zaměstnancům takových společností v zemích, které nejsou členy OECD;
24. vyzývá k tomu, aby hodnocení dopadu na lidská práva bylo provedeno již ve fázi výzkumu a vývoje nových technologií, včetně možných studií a úvah, pokud jde o dodržování lidských práv v rámci navrhovaných norem (tzv. *Human Rights by Design*);
25. zdůrazňuje, že zvyšování povědomí o významu sociální odpovědnosti podniků a důsledcích nedodržování těchto zásad na úrovni celé korporace musí být – jakožto úkol Komise – doprovázeno odpovídající informovaností a zvyšováním kapacit na úrovni vlád hostitelských zemí s cílem účinně zajistit uplatňování práv sociální odpovědnosti podniků a přístup ke spravedlnosti;
26. vyzývá k uplatňování zásady „poznej svého koncového uživatele“ s cílem zajistit zvýšený dohled a prevenci, aby nedocházelo k porušování lidských práv na nižších nebo vyšších stupních dodavatelského řetězce a výrobního či tržního oběhu;
27. zdůrazňuje, že investiční dohody, které EU uzavře v budoucnu, musí zaručit spravedlivou rovnováhu mezi ochranou investorů a možností zásahu ze strany státu, především s ohledem na dodržování sociálních, hygienických a environmentálních norem;
28. všímá si pozitivních kroků v rámci současné reformy směrnice o průhlednosti (2004/109/ES) a směrnice o účetních závěrkách (2003/51/ES), pokud jde o řešení otázky sociální odpovědnosti podniků a souběžné zachování rovnováhy mezi transparentností a odpovědností podniků; vyzývá Komisi k zajištění toho, aby podniky, na něž se tyto směrnice vztahují, byly povinny podávat pravidelně zprávy o své činnosti v oblasti sociální odpovědnosti podniků, a to v souladu s pokyny OECD pro nadnárodní podniky, a byly současně zajištěny zvláštní podmínky pro MSP, aby podávání zpráv bylo proveditelné z finančního i administrativního hlediska;
29. zdůrazňuje, že zásady sociální odpovědnosti podniků by měly být začleněny do vícestranných obchodních dohod, a vyzývá proto Komisi, aby podpořila příslušné návrhy na úrovni mezinárodních fór, zejména v OECD a v Mezinárodní organizaci práce, a to i na úrovni WTO v souvislosti s opatřeními navazujícími na jednání z Dohá;
30. žádá, aby byl v budoucnu do činností v oblasti sociální odpovědnosti podniků zahrnut celý hodnotový řetězec – od těžby přírodních surovin, přes obchod až po jejich recyklování;
31. žádá, aby byla politika v oblasti sociální odpovědnosti podniků začleněna do všech úrovní obchodních dohod uzavřených s EU a aby tyto dohody byly doplněny o ustanovení, která zvýší ochranu migrujících pracovníků, zaměstnanců agentury práce a vyslaných

pracovníků;

32. domnívá se, že by Komise a členské státy měly podniky z EU vybízet k tomu, aby podnikaly kroky ve prospěch sociální odpovědnosti podniků a uskutečňovaly výměny osvědčených postupů se zahraničními partnery;
33. žádá, aby byla politika v oblasti sociální odpovědnosti podniků a základní pracovní práva a odborová práva, např. právo na soukromí a svobodu sdružování, dodržována ze strany společností EU a platila pro veškeré jejich činnosti, ať už tuto činnost vyvíjejí v EU či ve třetích zemích;
34. vyzývá k tomu, aby se při přípravě, uplatňování a sledování procesů a struktur realizace sociální odpovědnosti podniků v rámci jednotlivých společností v plné míře a aktivně vedly konzultace za účasti zastupujících organizací včetně odborů; vyzývá takovéto zastupující organizace, aby spolupracovaly se zaměstnavateli v rámci přístupu založeného na skutečném partnerství;
35. vyzývá ke zvýšenému, otevřenějšímu a transparentnějšímu monitorování zásad sociální odpovědnosti podniků v rámci obchodní politiky EU, a to s jasnými kritérii pro posouzení toho, zda došlo ke zlepšení, s cílem podpořit důvěru v systém;
36. poznamenává, že sociální odpovědnost podniků je mechanismus, jehož prostřednictvím mohou zaměstnavatelé podporovat své zaměstnance a místní společenství v rozvojových zemích, že dodržování zásady sociální odpovědnosti podniků a pracovních norem umožňuje zemím další prospěch z mezinárodního obchodu a že tato zásada může zajistit rovnoměrné rozdělení zisků vedoucí k udržitelnému hospodářskému a sociálnímu rozvoji a snížit chudobu, zejména v době finanční krize; vyjadřuje politování nad tím, že protokoly o sociální intervenci jsou v současnosti pouze dobrovolnou záležitostí, a naléhavě žádá Komisi, aby je učinila závaznými.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	18.12.2012
Výsledek konečného hlasování	+: 24 -: 2 0: 1
Členové přítomní při konečném hlasování	William (The Earl of) Dartmouth, Maria Badia i Cutchet, Nora Berra, Daniel Caspary, María Auxiliadora Correa Zamora, George Sabin Cutaş, Christofer Fjellner, Yannick Jadot, Franziska Keller, Vital Moreira, Paul Murphy, Cristiana Muscardini, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Henri Weber, Iuliu Winkler, Paweł Zalewski
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Salvatore Iacolino, Silvana Koch-Mehrin, Maria Eleni Koppa, Katarína Neved'alová, Marietje Schaake
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	Norbert Neuser, Birgit Schnieber-Jastram, Derek Vaughan